

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antonii Mvsae Brasavoli Medici Ferrariensis Examen
omnium Trochiscorum Vnguentorum, Ceratorum,
Emplastrorum, Cataplasmatumque, & Collyriorum**

Brasavola, Antonio Musa

Venetiis, MDLI

Ceratum stomachale. .2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70720](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70720)

A N T . M V S A E B R A S A .

Sunt paucissima numero cerata, quae passim apud pharmacopolas seruantur. B R A S. quotquot sint, tu illa singulatim propones, nos autem breuibus siquid erit circa illa explicandum, corrigendum ac immutandum, explicabimus, corrigemus atq; immutabimus. uerum si lubet, in hunc angulum secedamus, ne quisquam sit nobis impedimento. S E. i praesequar, iamq; sedeas, nam e crumena schedam depromam in qua cerata omnia descripta sunt quae a nobis seruantur. B R A S. depromito ut lubet. S E. haec est quam in tuas manus pono. B R A S. legas tu cerata, ut in ordinem redegisti.

S E N E X II .

Ceratum stomachale primas occupat partes. B R A S. hoc unum est ex illis ceratis, quod apud unumquemque pharmacopolam diuersum est, nam unus compositione una sub hoc nomine seruat, quam alij haud seruant, sed & ipsi suam habent cerati stomachalis compositionem: ueruntamen a tuo incipiamus, quodnam seruas tu huius generis ceratum? S E. hoc quod sequitur.

Recipe mastiches. unc. i.

Laudani, drach. iiij.

Aloes,

Macis,

Gariophyllorum,

Spicae,

Piperis albi,

Cardamomi,

Galangae,

Cinnamomi,

Florum labruscae.

Singulorum drach. i.

CERATORVM EXAMEN

u Coriandrorū preparat.

Gallie mofcatæ,

Myrtillorum,

Sumachiorum,

Antheræ.

Mentæ siccæ

Rosarum rubrarum,

Absinthij,

Corallorum rubrorum,

Singulorū drach. iij.

Olei de spica,

de absinthio,

Singulorum unc. 5.

Resinæ pini. unc. viij.

Ceræ nouæ citrinæ. unc. iij.

Misce et fiat ceratum secundum artem. B R A S.

Ignoro quomodo unica olei uncia ad ceratum confi-
ciendum sit satis. SE. Ego addo quantum mihi uide-
tur, nam est pauca prorsus olei quantitas ista, quæ cera-
tum ingreditur. B R A S. Nonnulli sunt qui ex eisdem
conficiunt ceratum, sed ita in ponderibus à tuo differūt,
nā ponunt, mentæ, rosarū, absinthij, corallorū, singulorū
drach. iij. olei de spica, de absinthio, singulorū, unc. i. resi-
næ pini unc. viij. ceræ nouæ. unc. iij. SE. Hæc nō uide-
tur magna differentia: at in pharmacopola dexteritate
cōsistit, de his magis & minus addere, ut cerati formam
aptent, & pro maiori ac minori horum copia tenacius
sit, ac minus tenax ceratum: nā quāto minus olei recipit,
tanto maiorem habet consistentiam, neq; defluit, neq; li-

ANT. MUSAE BRASA.

quescit. BRAS. Alij sunt pharmacopola qui hoc non
seruant ceratum, sed aliam habent cōpositionem. SE,
quæ nam est? BRAS. Hæc quæ sequitur.

Recipe Mastiches unc.i.

Mentæ siccæ.	}	Singulorū drach. ij.
Absinthij,		
Rosarum rubrarum,		
Aloes,		
Myrrha,		
Terre sigillatæ.		
Gariophyllorum,	}	Sing. drach. i. Scr. ij.
Myrrha,		
Piperis,		
Cinnamomi,		
Galangæ.		
Florum labruscæ		
Fu, idest Valerianæ,		
Myrtillorum,		
Sumachiorum,		
Antheræ,		
Coriãdrorū præparato.		
Cyperis,	}	
Galliæ muscatæ,		
Cardamomi maioris.		
Resinæ pini.	lib. unam	
Olei mastichini.	}	Singulorū drach. i.
myrtini,		
de cotoneis.		
de spica.		

CERATORVM EXAMEN

Misce, & cum cera fiat ceratum secundum artem.
 SE. Et in hoc uidetur esse pauca oleorū q̄titas. BRAS.
 Nōnihil plus adijcitur, si sit opus. SE. multum differt
 eiusmodi compositio à mea. BRAS. Tamē non est
 abijcienda neq; negligenda. SE. nō negligo, Sed miror
 tot esse apud pharmacopolas cōpositionum diuersitates.
 BRAS. Nunc neherentius admiraberis, quia alij sunt,
 qui sequentē seruāt sub noīe cerati stomachalis cōpōnē.

Recipe Mastiches. drach. iij.

Alocs, drach. iij.

Gariophyllorum

Spicæ,

Croci,

Myrrhæ,

Piperis albi,

Cardamomi,

Galangæ,

Granorum paradisi,

Cināmomi,

Calami aromatici,

Florum labruscæ.

Mentæ siccæ,

Absinthij,

Rosarum.

singulorū drach. ij.

Corallorum rubrorum, drach. iij.

Olei nardini,

de spica,

de absinthio,

de cotoneis.

singulorū. drach. ij.

ANT. MUSAE BRASA.

Cera. unc. iij. 5.

Resinae pini. unc. vi.

Misce, & fiat ceratum.

SE. ego potius ita confici iuberem.

Cera, }
Resinae } quātū sufficit. Misce, & fiat ceratum.

quare horū q̄titas haud probe adducitur? B R A S. uerū
profecto dicis, tamē & statutū pōdus ac certū assignari
pōt. Sed & alij sunt pharmacopolæ qui hoc seruant.

Recipe Specierum aromatum. unc. 5.

Picis naualis, }
Resinae, } Singulorū unc. i.

Misce, & fiat ceratū secundum artem.

SE. Quid intelligunt per aromatum species? B R A S.
Aromaticos pulueres, quales, cinnamomi, gingiberi,
gariophyllorū, piperis, et similiū. nōnulli uero sunt qui
ad hūc usum, ceratū de laudano uocatū, seruant, & cum
stomachale ceratum indicitur, hoc præbent, quia ab alie
thoribus dicitur ualere in in frigidato, atq; imbecillitate
stomacho, uimq; concoctricē roborare, & dolores qui
flatu oriuntur, auferre. cuius compositio hæc est.

Recipe Mentæ,

Rosarum rubrarum, }
Absinthij, }
Ligni aloes, } Singulorum drach. ij.
Mastiches, }
Cinnamomi, }
Spice, }
Myrtillorum, }

CERATORVM EXAMEN.

Gariophyllorum,
Galangæ,
Nucis muscatæ,
Macis,
Gingiberis,
Galliæ muscatæ.

Singul. drach. ij. ʒ.

Cyperî.
Calami aromatici,
Olibani
Aloes,
Myrrhæ,
Corallorū rubrorum,

Singulorum drach. i.

Zedoariæ,
Terræ sigillatæ,
Abrotani,
Centonici,
Cētauræ maioris,
Laudani, unc. viij.
Cere citrinæ, lib. ij.
Terebenthinæ, unc. viij.

Singulorū. drach. i. ʒ.

Liquefiant cera, terebenthina & laudanum simul, reli-
qua uero in puluerem redacta misceantur. SE. Eiusce
modi compositio aliquid habet cum alijs cōe. BRAS,
Habet etiam aliquid proprij quo ab alijs distingui potest
cōpositionibus. alij sunt pharmacopole, qui Mesue cera-
tū seruant, quod ipse Galeno attribuit, cū ait: Ceratum
Galeni stomachum confortans, & emendans uitia sto-
machi, quæ ex frigiditate sunt, preparans & confor-

ANT. MVSÆ BRASA.

tans appetitum & digestionem cibi, & confortans hepar, & sedans dolorem eorum. Hæc Mesue. SE. optarem potius ut Mesue compositionē adduxisses. B R A S. & hoc efficiam: illam igitur audito,

Recipe Rosarum drach. xx.
Foliorū absinthij sicc, drach. xv.
Mastiches, drach. xx.
Spicæ Indæ, drach. x.
Terantur hæc subtiliter, & accipe,
Cerae mundæ. unc. iiij.
Oleirosacei. libr. i. 5.

Dissoluatur ad ignem & lauentur lotionibus pluribus aqua rosacea, deinde iterū dissoluatur, & lauentur uino ueteri, succo citoneorum & pauco aceto, postea miscetur cum pulueribus & fiat ceratum. SE. Quæ nam compositio tibi magis placet & quā potius probas? B R A S. Nullam, quia diuersi affectus uentriculo contingunt, propterea nō semper eodem cerati genere indiget, & quia affectus per magis & minus differunt: iccirco cerata diuersa habere oporteret, per magis & minus differentia: unde optarem unumquēq; medicum, tūc ceratum conficere, quando eo indiget, ut ad rem ægroti quem curat, facit, & plus uel minus addere, ut illi uidebitur, & quādoq; magis calefacere, quandoq; minus, quandoq; uehementius exiccare, quandoq; minus, quandoq; pressius constringere, quandoq; minus presse, et idem est de apertione iudicium: nam pedes omnes non sunt uno calciam di calopodio, neq; omnes unam & eandem habent uentri-

CERATORVM EXAMEN

culi temperiem, neq; unus & idem est lapsus. propterea
 q̄tum sit de stomachali cerato seruando, nullum seruandū
 iuberem: sed maluerim ut unusquisq; medicus, secundum
 agroti quem curat temperiem, & affectum ipsum cera-
 tum quo indiget, indiceret. S E. Reperitur ne apud an-
 ti quos ceratū stomachale? B R A S. Cur hoc petis? S E,
 quia Mesue dicit ceratū quod refert esse Galeni. B R A S.
 nunq̄ apud Galenum talis generis ceratum inueni, quale
 illud quod Mesue adducit, secundum Galenum: tamen
 adest apud Galenum stomachicū ceratum, nā in octauo
 Methodi medendi libro post dimidias ferè libri partes,
 ubi ad stomachum imbecillum præsidia ponit, cū inunctio-
 nes diuersas adduxerit, inquit: Si uero qui affligitur cin-
 ctum non patitur, siue ob cōsuetudinem, siue delitias cingi
 recuset, licet cerato idē efficias, est autē in eiusmodi usum
 optimum quod ex cera sit Tyrrhenica in unguento nar-
 dino liquata, cui postq̄ refrigeratum est, aloes ac masti-
 ches mollissimus puluis est admissus: debet autem singu-
 lorum hic esse modus, ceræ ac nardi partes pares, aloes
 pars octaua, sic etiam & mastiches, uel (si placet) huius
 paulo aliquid plus. quòd si cerato aliquid è sumptuosis his
 unguentis admisceas, præstantius medicamentum habe-
 bis: si autem uētriculus intus uritur, ita ut affectus qui-
 dam phlegmone similis in eo consistere uideatur, utilius
 est ceratum quod ex melino cōficitur, sunt porrò & alia
 medicamenta nō pauca, alia quidem ex œnanthe, alia ex
 hipocystide, & balaustijs, & palmularum carne confe-
 cta, quæ uentriculo cum refrigerando, tum uero firman-
 do sint idonea. Hæc Galenus de suo cerato stomachico, in
 octauo Methodi medendi libro, uerum & de ipso etiam

ANT. MVSÆ BRASÆ.

agitur in octavi libri initio de compositione medicamentorum secundum locos, cum ait. Ceratum igitur quo assidue utor, ex aloë, & mastiche, & cera pontica amara, atque unguento nardino constat. componitur uero hyeme ad octo drachmas cera, uncia una mensurali romana unguenti nardini coniecta. Aestate autem ad septem eadem unguenti proportionem. optimum autem unguentum esse oportet quale antea quidem in sola Laodicea Asia imperabatur, nunc uero in alijs multis asiaticis urbibus componitur, cera si non pontica amara tibi in promptu sit, aliam ponticam conijce, & neque illa presente, eam que Tyrrhenica appellatur. Si uero neque hæc adsit, aliam aliquam odoratam & pinguem: Si uero neque talem habeas, eam quam habere potes, lotam adde. liquefiat autem in duplici uase, atque ita refrigeratum, & erasum ceratum, cum tritis reliquis probe permisceas, cum aloë uidelicet & mastiche. Sit autem utriusque drachma una & quandoque plus, non tamen ut sesquidrachmam transgrediaris. quod si ampliori opus sit adstrictione, nimirum debilitate tanta existente, ut cibum retinere non possint, omphacium pari pondere addatur, ut trium singulorum drachma sit una, aloes una, mastiches una, & tertium omphacij. cæterum in cerati preparatione primum omphacium misceatur, deinde etiam alia his uniantur. at uero quemadmodum omphacium, ita absinthij succum ammiscebo, quandoque etiam ambo, & tertium insuper hypocistidis, & quartum œnanthæ: sic autem appello uitium syluestri germen unum cum floribus, ex quo succedentibus diebus una fit, quin & Rhois succum non raro admiscui, sed & cerati nardini copiam augere oportet, iuxta proportionem

GERATORVM EXAMEN.

numeri reliquorum pharmacorum, ita ut si quatuor drachmæ aliarum rerum accumulètur, triens sit nardini cerati, sextans quidè ceræ, sextans autè nardini unguenti, hoc è utriusq; drachmæ sexdecim, quem Paulus secutus est. SE. Ceratū igitur quod Mesue ex Galeno adducit, Galeni nō est? BRAS. nō q. sciuerim, aut unq. inuenerim, immo argumētū est nō esse Galeni, quia illa quæ cōpōnē ingrediuntur, aqua rosacea lauat. Constat uero Galeni tēpore, rosaceā aquā ui ignis eliquatā nō fuisse inuētā, & si dicas per rosaceā aquā, rosarū decoctū intellexisse, hoc dici non potest, si quis Mesue loquēdi usum cōsideret, qui semper per rosaceā aquā, illam quæ ui ignis eliquatur, intelligit. SE. Quod nā igitur ceratū seruare debeo? BRAS. Si aliquod seruandū sit, erit hoc Galeni. SE. Si qñq; frigido cerato indigeremus, quo nā uti deberemus? BRAS. Stomachum rarissime infrigidare oportet: nam et si in ipso inflammatio adesset, magnis et uehementibus infrigidantibus uti nunq. deberemus, quia uentriculus suapte natura frigidus est.

S E N E X

. III.

Ceratū contra pestem sequitur. BRAS. nunq. audiui apud pharmacopolas eiuscemodi cerati genus seruari. SE. Deinceps hoc non dices, nā à præceptore meo seruabatur, & ego semper illud seruauī, & eo in pestilentibus temporibus magnum lucrum parauī. BRAS. refer tuum hoc ceratū. SE. iam refero.

Recipe Spērū diamusci dulcis,	}	Singulorū serup. i.
Diamargaritonis.		
Diambre.		